

מסורת הש"ס

מַתְנִי' **מועלין** **צו**. אס קרבן הוא דהא קדשי ה' הן ואינס לכהנים והדס אין מועלין צו כדיליף בגמרא: **ועמא**. אס אכלו בטומאת הגוף חייב שתי חטאות אחת משום חלב ואחת משום טומאת הגוף שהיא בזרת: **משא"כ** **צדס**. מפרש בגמרא: אלא **צבהמה טהורה**. דכתיב (ויקרא ו) מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו': **גב' מנה"מ**. דחלב יש צו מעילה ולא מפליג דאפילו חלב קדשים קלים אע"ג דאין בהן מעילה צהייהן דהא ממון בעלים הן יש צו⁽¹⁾ מעילה צאימוריהם לאחר שזרק דמן: **נאשר יורס**. צאימורי פר כהן משיח כתיב: **ומה למדנו**. דקאמר ככל מה שמפרישים צאימורים משלמים כך יפרשו מזה אף כאן הצאימורים מפורשים (ויקרא ד) את החלב המכסה [על הקרבן] ואת כל החלב ואת שתי הכליות וגו': **מה פר כהן משיח יש מעילה**. צאימורים דהא מחיים הוא היה ציה מעילה דקדשי קדשים הוא: **יש צו מעילה**. צחלצו: **כל חלב לה'**.

מורשים (ויקרא ד) את החלב המכסה [על הקרבן] ואת כל החלב ואת שתי הכליות וגו':

מעיילה יא: וזבחם מו. יומא

יב: כד. ס. ס. כ. כס"א

ליתא "צו", ט כס"א: הכנה קרינה. מ) וינקיף

ו, ט) ונעין מוס' יומא

נע: ד"ה אין לך וכו',

ס) נ"ל ממורה,

מורשים (ויקרא ד) את החלב המכסה [על הקרבן] ואת כל החלב ואת שתי הכליות וגו':

שיטה מקובצת

^{[א] מה שאין כן ברם. ג"כ עיי' תוס' מנחות דף עד:}

רבינו גרשום

מה שאין ברם שאין בו מעילה כדבעינן למימר בגמרא: ואין בו משום פיגול ^(א) ונותר אלא בכשר והנותר מבשר הובח פיגול: וכי מה למדנו משור זבח השלמים. כלומר והלא בפר כהן משוח נמי כתיבי ביה אימורין: מה פר כהן משיח יש בו מעילה. כלומר דקדשי קדשים הוא שכולו נשרף ואין בו אכילה אף שור זבח השלמים דקדשים קלים הוא אפי' הכי יש בו מעילה: כתב רחמנא כאשר יורס. כלומר כל מה שיורס: דבר השוח בכשור וכשב והוה חלב ויותרת אבל אליה ליתיה ויותרת אכל אליה ליתיה אלא מפתה אל ימעלו בו כלומר כיון דלא חשוב חלב ולא חשוב אימורין אל ימעלו בו כקדשים קלים כשאר בשר שאוכלים הבעלים: אלא מחזורתא כדשנין מעיקרא. כלומר דבר השוה בשור וכשב ועו אסור באכילה ולא אליה דליתא בשור: אמר קרא לכס. כלומר ואני נחתיו לכם על המזבח לכפר: אלא לר' דוסא דאמר שלא ישתמש בן כלומר אבל ראויה הן לכהן הדיוט כל השנה כולה: ואין מועלין

^(א) נראה דל"ל דותר אלו אלא כנשר דכתיב והנותר ממנו הזבח וגו' ופיגול לא צריך קרא דפיגול אלו רק כדבר שיש בו ממדין ודס גופיה ממדין הוא ודמלמדין צומחם דף מו:

כל הבשר פרק שמיני חולין

מתני' **מועלין** **צו**. אס קרבן הוא דהא קדשי ה' הן ואינס

לכהנים והדס אין מועלין צו כדיליף בגמרא: **ועמא**. אס אכלו בטומאת הגוף חייב שתי חטאות אחת משום חלב ואחת משום טומאת הגוף שהיא בזרת: **משא"כ** **צדס**. מפרש בגמרא: אלא

צבהמה טהורה. דכתיב (ויקרא ו)

מן הבהמה אשר יקריבו ממנה וגו': **גב' מנה"מ**. דחלב יש צו מעילה ולא מפליג דאפילו חלב קדשים קלים אע"ג דאין בהן מעילה צהייהן דהא ממון בעלים הן יש צו⁽¹⁾ מעילה צאימוריהם לאחר שזרק דמן: **נאשר יורס**. צאימורי פר כהן משיח כתיב: **ומה למדנו**. דקאמר ככל מה שמפרישים צאימורים משלמים כך יפרשו מזה אף כאן הצאימורים מפורשים (ויקרא ד) את החלב המכסה [על הקרבן] ואת כל החלב ואת שתי הכליות וגו': **מה פר כהן משיח יש מעילה**. צאימורים דהא מחיים הוא: **יש צו מעילה**. צחלצו: **כל חלב לה'**.

צקדשים קלים כתיב ולהכי כתיב צהו לה' למימרא דקדשי ה' [וסה ה] קרינא ציה לעיני מעילה: **יוסרס ושתי הכליות לא**. דלאו חלב ציקרו: **נאשר יורס**. לימד על כל הצאימורים שהוקשו לצאימורי פר כהן משיח: **אליה דליסא צשור לא**. נמעלו צה כי מיימו צכש לשלמים דליתא הכנש קרינא ציה⁽²⁾ ככצ רחמנא כל חלב ואשכחן אליה דציקרי חלב דכתיב (ויקרא ג) חלצו האליה תמימה: **סיספר**. כל אליה צכש צאכילה: **כל חלב שור ושנש ועו**. לא אסרה תורה אלא הנוגח צכולן ואליה אינה נוהגת לא צשור ולא צעו: **לא ימעלו צה**. דהא מעילה מכל חלב לה' נפקא לן והא אמרת דלאו חלב ציקראי: **לסס**. ואני נתמיו לסס וגו' שלסס יהא אלמא לאו קדשי גצוה הוא: **לכפרה נספיו**. ולא ציהא קרוי שלי למעול צו שאינה עומדת אלא לכפר צשצילסס: **הוא**. דאין לך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן דנעשה מצותו ומועלין בו דכתיב ⁽¹⁾ושמו אצל המזבח משום דהואי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד ⁽²⁾וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא לרבנן ⁽³⁾דאמרי ⁽⁴⁾ההניחם שם 'מלמד שטעונין גניזה אלא לר' דוסא דאמר שלא ישתמש בהן ליום הכפורים אחר מאי איכא למימר אלא משום דהואי תרומת הדשן ועגלה ערופה שני כתובים הבאין כאחד וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למ"ד אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר תרי מייעוטי

כהונה. ארבעה בגדי לָבָן שכ"ג נכנס בהן לפני ולפנים ציוס הכפורים ועטונין גיחה עולמית ואין הדיוט עובד בהן כל השנה ולא [כ"ג] ליום כפורים אחר דכתיב ופשת את בגדי הצד והניחם שם: אלא לרבי דוסא דאמר. כשרין הן לכהן הדיוט כל השנה שכהן הדיוט משמש בהן צארבעה כלים ומה ת"ל והניחם שם מלמד שלא ישתמש הוא ליוה"כ אחר מאי איכא למימר: **עגלה ערופה**. אף על פי שנעשה מצותה אסורה צנהאא דכתיב וערפו [דברים כא] שם שם תהא קצורמה (כריתות דף ו:).

מייעוטי

מוצח פנימי מנלן משמע דמושמו דריש דאין מועלין ובשמעתין אדרבה משמע ליה מושמו דמועלין וי"ל דמתניתין דהתם משמע דאין מועלין צדישון הפנימי שהדישון מוציאו מידי מעילה אכל קודם מועלים א"כ מזהו ועל זה קאמר צשלמא חילון דכתיב ושמו לכן מזהו לדשן ומי"מ אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשנין צסוף ⁽⁵⁾מעילה ⁽⁶⁾דף לה). ושמו צנחת שלא יפור אלא פנימי מנא לן דמזהו לדשן שאתה אומר שהדישון מוציאו מידי מעילה ומשני דלמר קרא והסיק מוראתו והשלך אותה אל מקוס הדשן אס לענין מוצח החילון לא צריך דהא כתיב ושמו אכל המזבח כו' והתם פריך והא צילטריך למוצח החילון לקצוע לו מקוס דכתיב קדמה:

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה כו'. צמעילה צפרק ולד חטאת ⁽⁷⁾דף יא: מאלריך יותר ומסקינן כי הכא:

כל הבשר פרק שמיני חולין

קיו.

אמר **רבי ינאי** **דאמר קרא כאשר יורם בו'**. צפרק אחיו מקומן ⁽¹⁾זבחס דף מט: מוקמינן לה לדבר הלמד צהיקש דלינו חוחר ומלמד צהיקש דיותרת ושתי הכליות ילפינן צשעיר עבודה זרה מפר העלס דבר של ציצור ופר העלס מפר כהן משיח ואיחר

כאשר יורס צפר כהן משיח לאוקומי צפר העלס דבר למהוי כמאל דכתיב צגופיה דלא ליהוי שעיר עבודה זרה למד מן הלמד ורבי ינאי דהכא סבר לה כמאל דיליף צפרק צ"ש (שס דף מא:) יותרת ושתי הכליות צשעירי עבודה זרה מועשה לפר כו' ועוד י"ל דרבי ינאי דהכא אסמכתא צעלמא הוא [דהא]

צמעילה צפרק קדשי מוצח ⁽²⁾דף טו: א"ר ינאי אין חייצין משום מעילה אלא קדשי צדק הצית צלצד ולא צקדשי מוצח דלית צכו לכהנים ולצבעלס ופריך ליה ממשניות טוצא ומוקי לה מדרצנן ופריך והא קרא קא נסיב פי' כל חלב לרצות הצאימורים ומשני אסמכתא צעלמא וס"ה קרא דהכא והא דתמן צפרק אמרו לו (כריתות יג:) יש אוכל אכילה אחת וחיצב עליה ד' חטאות ואסס איכא לאוקומי צעולה ואע"פ דעורה לכהנים אין לחוש כיון דכל הצשר למוצח: **הוא צפני בפרה בַּאחר בפרה**. הקשה ר"ת דצמעילה פ' ולד חטאת ⁽³⁾דף יב: אמרינן המקיז דס לצהמת קדשים מועלין צו אלמא יש מעילה צדס ומיזן דהתם מחיים דלא צייכא כפרה אכל לאחר שחיטה אף לפני כפרה אין מועלין וא"ת

דהתם תנן ⁽⁴⁾דף יא: ומיימי לה צצפרק כל שעה (פסחים דף כג:) דס צחחלה אין מועלין צו ילא לנחל קדרון מועלין צו וי"ל דמעילה דהתם מדרצנן היא וא"ת א"כ צריש מעילה ⁽⁵⁾דף ב: דדחיק לאשכוחי מעילה מדרצנן לייתי מתן משנה וי"ל דהתם אקדשים ששחטן צדרוס קאי דכחמניהו דמי וכי האי גוונא דחיק לאמוי דמקון רצנן (כמה) מעילה אע"ג דצדילי מינייהו ומיייתי ראיה מר' יוחנן דלמר קדשים שמתו ילאו מידי מעילה דבר תורה וא"ת צסוף תמורה ⁽⁶⁾דף לב:) גצי מקדיש עולה לצדק הצית קאמר אי מדרצנן אימא סיפא ומועלין צה שתי מעילות ואי מדרצנן אמאי ומאי קושא הא איכא מצינא דרצנן צדס ובקדשים שמתו וי"ל דהתם שיס מעילה דאורייתא משום עולה אין לחכמים לתקן שס מעילה כיון דצללו הכי צדילי מינייהו ומשני ראוי למעול צו צ' מעילות צצשר

מעילה דאורייתא משום עולה וצעור דליכא מעילה דאורייתא לא צדילי מיניה ומקנו רצנן מעילה: **אין** א"ך דבר שנעשה מצותו ומועלין בו. וא"ת אדרבה לא נמנעו לפני כפרה דאין לך דבר שלא נעשה מצותו שלא ימעלו צו ואע"ג דאיכא קדשים קלים היינו משום דלא אקרו קדשי שמים וי"ל דאשכחן טוצא דהא דשן אין מועלין צו עד שעת תרומה ועגלה ערופה עד לאחר ירידתה⁽⁷⁾ :

וא"א והרי תרומת הדשן. וא"ת דתנן צמעילה פרק ולד חטאת ⁽⁸⁾דף יא: דישון מוצח פנימי והמנורה לא נהנים ולא מועלין וקאמר צגמרא צשלמא מוצח החילון דכתיב ציה ושמו אלא צדישון הפנימי מוציאו מידי מעלין וי"ל דמתניתין דהתם משמע דאין מועלין צדישון מוציאו מידי מעילה אלא קודם מועלים א"כ מזהו ועל זה קאמר צשלמא חילון דכתיב ושמו לכן מזהו לדשן שאתה אומר שהדישון מוציאו מידי מעילה ומשני דלמר קרא והסיק מוראתו והשלך אותה אל מקוס הדשן אס לענין מוצח החילון לא צריך דהא כתיב ושמו אכל המזבח כו' והתם פריך והא צילטריך למוצח החילון לקצוע לו מקוס דכתיב קדמה:

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה כו'. צמעילה צפרק ולד חטאת ⁽⁹⁾דף יא: מאלריך יותר ומסקינן כי הכא:

תרי

על כרחק לא תדרשיה הכי אלא איפכא (שם). והרי תרומת הדשן. ככל יוס חותה צנחתה ומורס את הדשן מלא המחתה ממנה וטותן צמורחו של ככש, דכתיב ושמו משמע שסס גניזוהו ושס צנהאא (שם) וכיון דצנהאא אסור משום קדושתו מעילה נמי א"ת ציה (יומא ג:). ובגדי כהונה. ארבעה צגדים שכ"ג נכנס בהן לפני ולפנים ציוה"כ, צסאסור להשתמש בהן עוד, דכתיב ופשת את בגדי הצנצד וגו' והניחם שם, ודרשין מלמד שטעונין גיחה (זבחים טו). וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין. מדלא כתיב אחד ונמור כולו מניה (קדושין כד). מדעבר כתיבי לאריך ולא ילפא מצהריה ש"מ דוקא הני קאמר (פסחים מה). וכיון דלא ילפינן ולא מייתי ראיה מנייהו האי קרא נמי הואיל ואיכא למדרשיה איפכא לא תדרשיה הכי (זבחים שם). אלא לר' דוסא דאמר כו'. וק"ל צגדי כהונה אין בהן מעילה, מפני שלא ימנעו מורה למלאכי השרת שיהו צריזין לפשותי מיד (יומא ט). ועגלה ערופה. דכתיב וערפו שם, והאי שם קרא ימירא הוא למר שם תהא קצורמה (זבחים שם).

עין משפט ונר מצוה

קיו א מיני פ"ג מהל'

מעילה ה"א:

קיה ב מיני פ"ח מהל'

פסולי המוקדשין

הלכה ז:

קייב ג מיני שס הלי"ו:

קב ד מיני שס וה' כד

ופ"ב מהל' מעילה

הלכה יא:

קבא ה מיני פ"ו מהל'

מחללות אסורות

הל"א [ופ"ב הל"ב] סגמ

לאוין קלמ טוש"ע יו"ד סי'

סד סעי' א:

קבב ז מיני פ"ח מהל'

כלי המקדש הלי"ה:

תורה אור השלם

1. כאשר יורם משור
זבח השלמים והקטרים
הבחון על מזבח העולה.
ויקרא ד י
2. והקטרים הבחון
המזבחה לָחֵם אֵשֶׁה
האליה תמימה לָעֹמֶת
הַעֲצָה יִסְדְּרָה וְאֵת
החלב המכסה את הקרב
ואת כל החלב אשר על
הקרב.
ויקרא ג ט
3. דבר אל בני ישראל
לאמר כל חלב שור
ובָשָׂר וְעוֹז לא תאכלו:
ויקרא ז כג
4. והקריב מִזְבֵּחַ
השלמים אֵשֶׁה לָךְ חֶלְבוֹ
האליה תמימה לָעֹמֶת
הַעֲצָה יִסְדְּרָה וְאֵת
החלב המכסה את הקרב
ואת כל החלב אשר על
הקרב.
ויקרא ג ט
5. כי נפש הבשר בָּדָם
הוא וְאֵנִי נַתַּתִּיו לָכֶם על
המזבח לכפר
על נפשתיכם כי הָדָם הוא
בְּנַפְשׁ וּכְפָר:
ויקרא יז כג

6. וְלִבְשׁ הבָּחוּן מִדּוֹד בִּדְ
ומכבשי בד' לִבְשׁ על
בשריו והרים את הדשן
אֲשֶׁר תֹּאכַל וְהָשִׂי אֵת
הָעֵלָה על המִזְבֵּחַ וְשָׂמוּ
אֵצֶל המִזְבֵּחַ:
ויקרא ו ג
7. וְכֹא אֲהָרֹן אֶל אֹהֶל
מוֹעֵד וְקִשַּׁשׁ אֶת בְּגָדֵי
הַבָּרִי אֲשֶׁר לְבִשׁ בָּאוּ
אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהָנִיחוּם שָׁם:
ויקרא טז כג

מוסף רש"י

בעורה זו ששנה רבי.
צממיה, וכי אינה מקובלת
עליך שאתה חוחר ללמדה
ממקום אחר (קדושין ט:)
כלומר וכי טמעתה היא
צענין ששנה וז ששנה רבי
(יעיר קסו:) כל חלב
לה' לרבות אימורי
קדשים קלים למעולה.
דכתיבי כל חלב לה' אלמא
דטעא צכגנה מקדשי ה'
קרינא ככו (כריתות כג:)
דבר השוה בשור וכשב
ועז. סנקרא חלב צשלסחן,
ואליה לא ציקרי חלב
אלא צככש (שם ד:) מנא
הני מילי. דאין מעילה
צדמים (יומא ג:) שלכס
יהא. כחולין שלסס שאין
בהן מעילה (זבחים טו:)
לכפרה נחתיו. צמורת
קדשים ולא למעול צו,
לענין מעילה אין צו דין
קדשים (שם). אמר קרא
הוא. דמו צנפשו הוא,
צהוימו יהא (שם) כי
ההס הוא צנפס יכפר, הוא
צהוימו יהא לפני כפרה
כלאחר כפרה (יומא ג:)
מה לאחר כפרה אין
בו מעילה. דשפסעו לן
כיון דנעשית מצותו אין
מועלין בו, דכיון דלית ציה
חו צריך צצוה לא קרינא
ציה קדשי ה' (זבחים טו:)
אין לך דבר כו'. מלכך